

VEIVALG
2019-2023

ET RIKT LIV MED ENKLE MIDLER

DEN NORSKE TURISTFORENING

FOTO: JACQUES HOLST/DNTS FOTOKONKURRANSE

Det ligger i vår natur

Den Norske Turistforening

VEIVALG 2019-2023

OM DOKUMENTET

I kapittel 1 og 2 presenteres vårt verdigrunnlag og vår formålsparagraf, sammen med en beskrivelse av hva dette betyr for DNT framover.

I kapittel 3 beskrives mål og tiltak for DNTs kjernevirksomhet og virkemidler. De beskriver summen av det DNT som forbund av 57 medlemsforeninger skal utrette. Ikke alle mål og tiltak er like relevante for alle medlemsforeninger.

I kapittel 4 er det gitt en beskrivelse av relevante utviklingstrekk og gjennom dette også et bilde av muligheter og utfordringer DNT står overfor og som ligger til grunn for mål og tiltak i kapittel 3.

I kapittel 5 følger et forslag til hvordan vedtatt strategi skal følges opp, videreutvikles og konkretiseres.

INNHOOLD

1. SAMMENDRAG	5
2. HVEM ER VI?	6
2.1 På tur siden 1868	6
2.2 DNT-familien	8
2.3 Idégrunnlag	8
2.4 Kjernevirksomhet og virkemidler	9
3. VEIVALG	10
3.1 Kjernevirksomhet	12
3.1.1 Aktiviteter	12
3.1.2 Hytter og ruter	14
3.1.3 Natur, kulturarv og miljø	16
3.2 Virkemidler	18
3.2.1 Organisasjon	18
3.2.2 Økonomi	20
3.2.3 Kommunikasjon	22
3.2.4 Digitalisering	24
4. BAKGRUNN FOR VEIVALG	26
4.1 Aktiviteter	28
4.2 Hytter og ruter	29
4.3 Natur, kulturarv og miljø	29
4.4 Organisasjon	29
4.5 Kommunikasjon	30
4.6 Økonomi	30
4.7 Digitalisering	31
5. GJENNOMFØRING OG OPPFØLGING	32
6. GRUNNLAGSDOKUMENTER	34
7. BÆREKRAFTIGE VEIVALG	36

DNTs organisasjon og aktiviteter favner bredt, fra lett tilgjengelig, lavterskel friluftsliv, til krevende fjellsportaktivitet, som her.
FOTO: Terje Aamodt.

1. SAMMENDRAG

Som Norges største friluftslivsorganisasjon med rundt 550 hytter og 22.000 kilometer merkede stier har DNT en unik posisjon. Vi skaper naturopplevelser for livet og tar vare på den norske friluftslivstradisjonen i fjellet, i skogen, langs kysten, i tettsteder og i byen. Den røde T-en er et nasjonalt symbol.

Foreningens formål, visjon og verdier definerer hvem vi er og gjør oss til en viktig samfunnsaktør. Mantraet til filosofen og friluftslivsentusiasten Arne Næss var «et rikt liv med enkle midler». Dette oppsummerer også vår virksomhet, og illustrerer hvilken posisjon vi skal ta gjennom vår kjernevirksomhet. I et lavutslipps-samfunn reiser vi mindre og saktere og opplever mer.

DNT har over 310 000 medlemmer, og har de siste årene hatt en vekst på rundt 12 000 medlemmer i snitt per år. Hytte- og rutenettet er landsomfattende, vi tilbyr friluftslivsaktiviteter over hele landet og arbeider aktivt for å ta vare på naturen. Vi opplever rekordtilstrømning til hyttene, aktivitetsnivået er høyere enn noen gang (over 1,2 millioner deltok på våre aktiviteter i 2017) og antall dugnadstimer øker, til over 820.000 i 2017. DNT er en folkebevegelse, og noe ganske annet enn da en liten gruppe menn stiftet foreningen i 1868. Men formålet, å fremme det enkle friluftslivet og tilrettelegge for gode naturopplevelser, er det samme, 150 år etter.

Ifølge DNTs medlemsundersøkelse fra 2017 oppfattes det enkle friluftslivet som jordnært, troverdig og sympatisk. Både medlemmer og ikke-medlemmer opplever at noe av det viktigste DNT gjør, er å tilrettelegge for tur- og hytteopplevelser. DNT skal prioritere det enkle friluftslivet og sikre friluftslivets natur- og kulturgrunnlag, samtidig som organisasjonens posisjon og vekst sikres. Å tilrettelegge for et enklere friluftsliv er det viktigste vi bidrar med i et klimavennlig samfunn. Vår vekst skal ikke gå på bekostning av bærekraft.

Hensikten med strategien er å peke ut de viktigste veivalgene de kommende fem årene. Disse er forankret i visjon, formålsparagraf og verdier, og påvirkes av interne og eksterne utviklingstrekk. Strategien skal samle vår mangfoldige forening.

2. HVEM ER VI?

2.1 PÅ TUR SIDEN 1868

På 150 år har DNT gått fra å være en forening for de få til å bli en folkebevegelse. Vårt ønske om å få flest mulig ut i naturen, samtidig som vi tar godt vare på den, ligger fast. Sagt med stifteren Thomas Heftyes ord: «Lad oss gjøre det let og billigt, at rigtig mange kan komme og se, hva der er stort og vakkert i vort land».

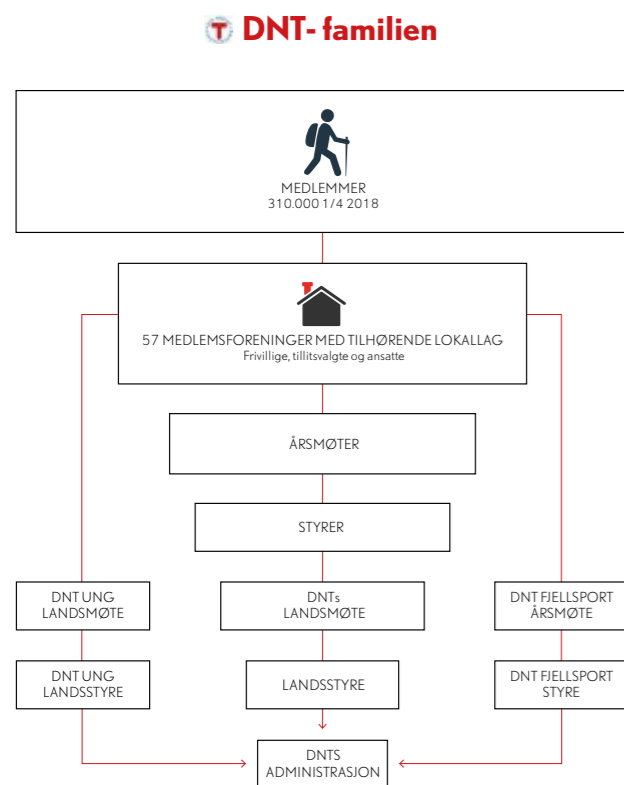
DNT har utviklet seg fra å ha mest aktivitet i høyfjellet til også å være en aktør der folk bor; på bygda, i byen, langs kysten og ved skogen. Dette gjør DNT til en viktig samfunnsaktør.

2.2 DNT-FAMILIEN

DNT er en stor, sammensatt og demokratisk styrt organisasjon med 310 000 medlemmer. Det vi omtaler som DNT-familien er forbundet av de 57 medlemsforeningene med tilhørende 81 lokale turlag, landsstyret, samt DNTs sentrale administrasjon (DNT sentralt). Landsmøtet er DNTs øverste organ; her møter delegater fra alle medlemsforeningene. Landsmøtet velger landsstyret som har overordnet ansvar for å følge opp veivalg vedtatt av landsmøtet. DNT sentralt skal bidra til å sette vedtakene fra landsmøtet og landsstyret ut i livet i tett samarbeid med medlemsforeningene. Drift av hytter, ruter og aktiviteter er medlemsforeningenes ansvar, mens DNT sentralt skal bidra til å finne gode, felles løsninger.

Over 820.000 dugnadstimer nedlegges årlig, og rundt 200 ansatte jobber hver dag for å oppfylle foreningens formål.

Det sosiale fellesskapet og verdiene løftes frem som viktig for tillitsvalgte, deltakere og medlemmer. Å fokusere på idégrunnet er derfor et tydelig veivalg. FOTO:Marius Dalseg Sætre

2.3 IDÉGRUNNLAG

DNT har siden 1868 jobbet for å legge til rette for ferdsel i naturen og har følgende idégrunnlag:

- < **Formålsparagraf:** DNT skal arbeide for et enkelt, aktivt, allsidig og naturvennlig friluftsliv og for sikring av friluftslivets natur- og kulturgrunnlag.
- < **Visjon:** Naturopplevelser for livet
- < **Verdier:** Spennende, Troverdige, Inkluderende, Enkelt og Naturvennlig (STIEN)

Stadig flere søker mot det enkle og unike i en hektisk hverdag. Tap av naturmangfold og klimaendringer er blant de største utfordringene verden står overfor. Dette vil kreve endret arealpolitikk og omstilling til et lavutslipps-samfunn. Mer enn noen sinne er det viktig at DNT tilbyr enkle friluftslivsopplevelser, siden det gjør det lettere å drive friluftsliv på egen hånd.

Det bærende for det enkle friluftslivet er at alle aktiviteter skal skje med kroppen som drivkraft, på naturens premisser. Nøktternhet er en rettesnor, og aktivitetene skal i minst mulig grad sette fotavtrykk i naturen.

DNT har et unikt utgangspunkt for å gjøre folk i stand til å oppleve naturen på egen hånd gjennom å tilrettelegge med hytter, merke stier, skape gode arenaer for egenorganisert aktivitet og dele kunnskap om ferdsel i naturen.

Komfort eller høy standard på hyttene er ikke det viktigste for opplevelsene, verken blant medlemmer eller ikke-medlemmer. Det enkle friluftslivet kan ofte ha sitt

Modell 1: DNT-hytta

utspring der folk bor – om det er i skogen, på bygda, i byen, i fjellområder eller ved kysten. For at friluftslivet skal oppleves enkelt, må tilbudet og aktivitetene favne bredt og ta hensyn til alle aldersgrupper, økonomiske ressurser og forkunnskaper.

2.4 KJERNEVIRKSOMHET OG VIRKEMIDLER

Med DNTs kjernevirksomhet menes:

- < Aktiviteter
- < Hytter og ruter
- < Forvaltning av natur, kulturarv og miljø

De viktigste virkemidlene som brukes for å lykkes med kjernevirksomheten, er organisasjon, kommunikasjon, økonomi og digitalisering.

Modell 1 (DNT-hytta) viser at våre verdier og formålsparagraf er fundamentet. Kjernevirksomhet er hytter og ruter, aktiviteter og arbeid med natur, kulturarv og miljø. Virkemidlene som må brukes for å lykkes; organisasjon, kommunikasjon, økonomi og digitalisering, utgjør grunnmuren. Lykkes vi med å nå målene innen kjernevirksomhet og virkemidler, lykkes vi også med vår overordnede visjon; naturopplevelser for livet.

3. VEIVALG

Veivalg betyr å ta stilling til mål, prioriteringer og tiltak som setter DNTs verdigrunnlag ut i livet.

Rondane. FOTO:Marius Dalseg Sætre

KJERNEVIRKSOMHET:

- Aktiviteter > SIDE 12-13
- Hytter og ruter > SIDE 14-15
- Natur, kulturarv og miljø > SIDE 16-17

VIRKEMIDLER:

- Organisasjon > SIDE 18-19
- Økonomi > SIDE 20-21
- Kommunikasjon > SIDE 22-23
- Digitalisering > SIDE 24-25

3.1 KJERNEVIRKSOMHET

3.1.1

T Aktiviteter

Bakgrunn: Vårt aktivitetstilbud skal være interessant og attraktivt for mange. Vi skal tilby inkluderende aktiviteter som utvikler limet mellom medlemmer, frivillige, tillitsvalgte og ansatte. Å være inkludert vil si å delta i fellesskap sammen med andre og oppleve sosial tilhørighet. Inkludering er en vedvarende prosess, det være seg å bli inkludert som ny i en fjellsportgruppe eller å bli kjent med naturen, frivilligheten og menneskene i DNT.

Modell 2 illustrerer at vi tilbyr et mangfold av friluftskategorier, av ulik vanskelighetsgrad. Modellen kan være et verktøy for medlemsforeningene. Hvilken del av pyramiden de skal

konsentrere seg om, avhenger av geografiske forutsetninger, størrelse og interesse hos frivillige. Å fylle nederste del til venstre vil være viktig for å rekruttere og inkludere nye grupper av deltakere, frivillige og medlemmer. Samtidig er det viktig å fylle øvre deler av pyramiden, slik at vi er attraktive for dem med mye erfaring og kunnskap.

DNT skal legge premissene for utviklingen av friluftslivet i takt med samfunnsutviklingen. Verdien spennende betyr at DNT skal delta aktivt i utviklingen av nye former for friluftsliv og tilpasse sitt tilbud til nye generasjoner. Samtidig skal vi være en garantist for at utviklingen skjer i tråd med DNTs øvrige verdier.

Modell 2: Aktivitetsfjellet¹

1: Figuren viser ikke alle aktivitetene i regi av DNT, men illustrerer mangfoldet. 2: Inkluderer aktiviteter som for eksempel topptur, isklatring og kiting.

Innen 2023 skal DNT ha et bredt tilbud av aktiviteter og arenaer til alle aldersgrupper som oppleves som inkluderende og motiverer til egenorganisert aktivitet. Alle nye aktiviteter skal baseres på det enkle friluftslivet og skje med kroppen som drivkraft.

MÅLTALL

- › Andelen i befolkningen som har vært på kortere fotturer i skogen eller fjellet det siste året skal økes fra 78 prosent i 2017 til over 80 prosent i 2023, altså 4,2 millioner.¹
- › Innen 2023 skal vi være til stede med friluftslivsaktiviteter i alle kommuner. I 2017 var vi til stede med aktivitet i 229 kommuner.

1. Måles i SSBs levekårsundersøkelse: Idrett og friluftsliv, som gjennomføres hvert 3. år. Prosenttallet var 81 i 2011, 79 i 2014 og 78 i 2017. Antallet er basert på SSBs befolkningsstatistikk per 1.1.2018.

MÅL	DELMÅL	TILTAK
Vi skal bidra til at flere gjennomfører friluftskategorier, også på egen hånd	Prioritere aktiviteter som gir økt kunnskap om friluftsliv og bidrar til egenorganisert aktivitet i alle naturområder	<ul style="list-style-type: none"> › Utvikle eksisterende og nye arenaer som styrker egenaktivitet og kompetanse › Videreutvikle samarbeid med barnehager, skoler, offentlige instanser og utdanningsinstitusjoner
	Aktivitetstilbudet skal være inkluderende for alle alders- og samfunnsgrupper	<ul style="list-style-type: none"> › Jevnlig måling av brukere og medlemmers oppfatning av DNT som inkluderende › Prioritere aktiviteter for barn, unge og familier for å inkludere flere › Innføre inkludering som emne i turlederutdanningen › Legge til rette for utlån av friluftsutstyr › Videreutvikle tilbud og tilpasninger for folk med funksjonsnedsettelser
	Styrke arbeidet med aktiviteter for barn og ungdom	<ul style="list-style-type: none"> › Opprettholde et variert og rimelig tilbud for medlemmer mellom 13 og 26 år › Videreutvikle DNT ung som en tydelig samfunnsaktør i spørsmål om friluftsliv, naturvern og miljø › Kommunisere tilbudet i kanalene målgruppene til enhver tid er › Utvikle egen handlingsplan for DNTs ungdomstilbud
Vi skal være en premissleverandør for både organisert og uorganisert ferdsel med kroppen som motor i alle naturområder.	Vi skal ha best kompetanse på sporløs ferdsel og sikkerhet i naturen, både i høyfjellet og i nærområdene	<ul style="list-style-type: none"> › Styrke kompetansen til turledere, instruktører og andre frivillige › Utvikle og oppgradere våre utdanningsprogram med kunnskap om friluftslivets natur- og kulturgrunnlag › Opprette sikkerhetsutvalg og videreutvikle handlingsplan for sikkerhetsarbeid › Videreføre kommunikasjon om fjellvett og turvett
	Styrke aktiviteter knyttet til vann og kyst	<ul style="list-style-type: none"> › Lage en handlingsplan for kystfriluftsliv innen utløp av 2019 › Etablere en egen kajakk-satsing med tilhørende kompetansearbeid › Styrke og synliggjøre arbeidet med kystleden og kystledhytter
	Vi skal være en synlig og ansvarlig samfunnsaktør innen fjellsport	<ul style="list-style-type: none"> › Lage en handlingsplan for fjellsport for å iverksette målene fra strategisk plattform for fjellsportarbeidet › Bygge og promotere gode fjellsport-ambassadører › Styrke samarbeidet med andre fjellsportaktører, med særlig vekt på Norsk Fjellsportforum

3.1.2

Bakgrunn: DNT er i dag en sentral tilrettelegger for turliv med et omfattende nettverk av hytter og merkede stier. T-merkede stier er det friluftstilbudet desidert flest bruker. Å jobbe for at alle kan finne en tursti i nærheten av seg, er et viktig mål for DNT og samfunnet. DNTs hytter har stor nasjonal verdi. Tilbudet er for alle og er unikt i verden. Vedlikehold av hytteparken er ressurskrevende, og vi må ha en helhetlig plan for hvordan vi forvalter og ruster opp våre hytter. Innen 2023 bør vi ha oppnådd en større anerkjennelse for arbeidet. Da skal foreningen ha fått gjennomslag hos myndighetene for at oppgradering av de store anleggene er et nasjonalt ansvar og del av vår kulturarv. Det er også viktig at organisasjonen har en forståelse for at dette er et felles ansvar for hele DNT. Det er viktig å prioritere, slik at vi er trygge på at vi tar vare på det vi har, framfor å bygge nytt.

Over 1 million T-er viser vei i den norske naturen, og våre merkede stier er det tilbudet folk bruker mest. Å rekruttere flere frivillige og utvikle en felles standard for rutene slik at vi sikrer god kvalitet er viktig. FOTO: Eivind Haugstad Kleiven

Oppgradering av DNT-hyttene er et nasjonalt ansvar. Å få gjennomslag for dette er en stor og viktig målsetning. FOTO: Marius Dalseg Sætre

MÅLTALL

- › Styrke felleskapets bidrag til hyttevedlikehold, blant annet ved å samle inn 150 millioner kroner til hyttefondet.
- › Det skal være maksimalt 500 meter til nærmeste tursti.²

². Se også relevante mål og tiltak i avsnittet om aktivitet.

MÅL

Opprettholde posisjonen som Norges viktigste tilrettelegger for turaktivitet.

DELMÅL

Styrke kvaliteten på stiene

Synliggjøre og styrke deler av tilbudet som er lite brukt

Styrke og forbedre driften av de betjente anleggene.

Mer effektiv og enhetlig drift av hyttesystemet

Sikre økonomisk bærekraftig forvaltning og vedlikehold av våre hytter og stier.

Opprette langsiktig løsning for å finansiere oppgradering

TILTAK

- › Utvikle rutenett i nærmiljøet, som rekrutterer nye grupper
- › Prioritere kyststien
- › Videreutvikle og synliggjøre turrutekonsepter
- › Styrke arbeidet med nasjonale turiststier
- › Revidere merkehåndboka og etablere den som nasjonal standard innen 2019
- › Ruste opp DNTs rutenett etter ny nasjonal standard

- › Styrke kommunikasjonen av turtilbud i områder som tåler mer bruk
- › Ikke opprette nye hytter og ruter hvis det går på bekostning av det vi forvalter som fungerer bra
- › Jobbe for å øke beleggprosenten i lavsesong

- › Bidra til at store hyttedrivere deler sin erfaring og kompetanse med DNT-familien
- › Rekruttere flere frivillige til hytte- og rutearbeidet
- › Teste ut mer fleksible prismodeller: differensiere pris ut fra sesong og fasiliteter, øke prisforskjellen for medlem/ikke-medlem
- › Fremforhandle felles rammeavtaler
- › Søke samarbeid med andre aktører for å opprettholde strategisk viktige rutenett
- › Teste ut ny arkitektur, byggeskikk og aktivitetsutvikling

- › Lage helhetlig plan for hvordan vi forvalter hytter og ruter godt
- › Jobbe for økt offentlig støtte til rehabilitering av betjente hytter
- › Styrke finansieringsnivået til selv- og ubetjente hytter

3.1.3

Natur, kulturarv og miljø

Bakgrunn: DNT skal lykkes i å hindre naturinngrep og forstyrrelser som påvirker muligheten til et allsidig og opplevelsesrikt friluftsliv. Vi skal ha en tydelig og sterk stemme for å sikre natur- og friluftslivsinteressene. Innen 2023 har vi, sammen med andre aktører, etablert en infrastruktur der våre hytter og ruter, sammen med miljøvennlig transport, gjør miljøvennlige turer enkelt å gjennomføre. Vi skal ha en drift som tar vare på klima og miljø i hele vår virksomhet, samt tiltak og retningslinjer for naturbaserte opplevelser som gjør at vi går foran med et godt eksempel og bidrar til å redusere klimautslippene.

DNT skal sikre at barn og unge blir glade i naturen og tar vare på den, blant annet gjennom Barnas Turlag. FOTO: André Marton Pedersen

DNT skal ha en tydelig stemme for bevaring av naturen og vår kulturarv, slik vi hadde i saken om utbygging av Øystesevassdraget i 2017. FOTO: Nicolas Rodriguez

MÅLTALL

- › Innføre våre tiltak for bærekraftig virksomhet innen hytter og ruter, aktivitet, utstyr og organisasjonsdrift i hele organisasjonen innen 2021.
- › Oppnå politisk gjennomslag i våre viktigste natur- og friluftspolitiske saker innen 2023.

MÅL

Bidra til å sikre friluftslivets natur- og kulturgrunnlag og at myndighetene prioriterer natur- og friluftslivsinteressene.

DELMÅL

Øke oppslutning om å bevare viktige natur- og friluftsområder

TILTAK

- Jobbe politisk for å:
- › Bevare natur- og kulturlandskap
  - › Etablere marka- og fjellgrenser i byer og tettsteder
  - › Redusere natur- og miljøbelastningene fra energiproduksjon, vei- og hyttebygging
  - › Bidra til å stramme inn regelverk for motorisert ferdsel i utmark
  - › Sikre bedre vern for stier i lowerk og forvaltning
  - › Grunnlovsfeste allemannsretten

Bidra til en utvikling av ikoniske turmål som gjør at naturen blir ivaretatt

- › Kanalisere store strømmer av internasjonale turister til få turmål som tåler stor trafikk
- › Følge og utvikle tiltakene i «Veikart for en bærekraftig reiselivsnæring»
- › Prioritere nasjonal markedsføring

Gå foran som et godt eksempel ved å drive på en miljø- og klimavennlig måte og inspirere medlemmer til å ta miljø- og klimavennlige valg.

Prioritere drift som tar vare på klima og miljø

- › Basere turer og arrangementer på mest mulig grønn transport
- › Påvirke partnere og leverandører til å drive bærekraftig
- › Etablere fornybare energiformer på hyttene
- › Sikre at unge blir glade i friluftsliv, blant annet gjennom Barnas Turlag og DNT ung

Avslutte drift som ikke er miljø- og klimavennlig

- › Jobbe for å erstatte dieselaggregat på hyttene med klimavennlig energi
- › Redusere antall turer som innebærer flyreiser
- › Redusere antall interne flyreiser og oppfordre til digitale møter

Forvalte DNTs materielle og immaterielle kulturarv slik at historie, kulturminner og friluftstradisjonen ivaretas.

Prioritere arbeid som styrker vår kulturarv

- › Kommunisere slik at vi skaper lyst til å ta vare på norsk turkultur
- › Bidra til økt kunnskap om sikkerhet, tur etter evne og hensynsfull ferdsel i naturen
- › Innføre kunnskap om kulturminner og kulturlandskap i kursmaler
- › Forvalte de av våre hytter og ruter som er kulturminner på en ansvarlig måte

3.2 VIRKEMIDLER

For å oppnå målene innen kjernevirksomheten, må vi styrke og utvikle virkemidlene: organisasjon, økonomi, kommunikasjon og digitale verktøy.

3.2.1

T Organisasjon

Bakgrunn: Vår vekst de siste årene er en stor styrke og skaper også store forventninger fra samfunnet, frivillige og medlemmer. Det er viktig at organisasjonen er godt rustet til å håndtere veksten og forventningene. Vi må gjøre tydelige prioriteringer og sikre at frivillige, tillitsvalgte og ansatte har god kompetanse og godt sosialt fellesskap. DNT skal være en samlet organisasjon med sterkt verdigrunnlag.

Vår medlems- og befolkningsundersøkelse viser at den viktigste grunnen til at man melder seg inn, er at man identifiserer seg med DNTs verdier. Også frivillige, tillitsvalgte og ansatte oppgir

verdiene som viktigste grunn til at de deltar i arbeidet. Derfor må verdiene ha en sentral plass i vår organisasjon, kommunikasjon og hos alle som representerer DNT.

Innen 2023 er vi godt rustet for videre vekst, og har møtt veksten på en måte som sikrer at frivillige, ansatte og medlemmer fortsatt er motiverte og engasjerte. DNT sentralt har, i samarbeid med medlemsforeningene, styrket viktige fellesfunksjoner som løfter samarbeidet og forenkler driften regionalt og nasjonalt. Foreningene har styrket gode, lokale arenaer og aktiviteter som skaper tilhørighet og stolthet for medlemmer, frivillige og ansatte.

Å bygge en sunn organisasjon med forankring i våre verdier vil samle oss. Det skal være godt å være menneske i DNT, både som ansatt og frivillig.
FOTO: Marius Dalseg Sætre

MÅLTALL

- › Antall dugnadstimer skal være i tråd med medlemsvekst og økes med gjennomsnittlig 6 prosent årlig mot 2017-nivå, minst 343.000 flere timer i 2023.⁴
- › Forbedret score på måling av DNT som inkluderende organisasjon.⁵
- › Årlig økning i medlemmers oppfatning av samsvar mellom DNTs tilbud og verdier.⁶

MÅL

DNTs verdier skal prege hele organisasjonens arbeid.

DELMÅL

Tilbudet skal reflektere DNTs verdier

TILTAK

- › Styrke bevisstgjøring av verdiene, STIEN, i alle organisasjonsledd
- › Reflektere STIEN i all kommunikasjon, blant annet ved rekruttering av frivillige, deltakelse på aktiviteter, samhandling internt og i samarbeidsavtaler
- › Tilby ambassadørkurs til alle nye frivillige og ansatte
- › Måle jevnlig medlemmers oppfatning av samsvaret mellom vårt tilbud og verdier

Styrke vår rolle som inkluderende organisasjon og jobbe for å utjevne forskjeller i friluftslivet

- › Utvikle egen handlingsplan for inkludering og mangfold i organisasjonen
- › Prioritere tiltak som gjør at DNT i større grad speiler befolkningssammensetningen (alder, kjønn, etnisitet, funksjonsevne) blant medlemmer, frivillige, tillitsvalgte og ansatte

Ruste organisasjonen for forsvarlig vekst ved å utvikle menneskene.

Motivere og engasjere medlemmer, frivillige, tillitsvalgte og ansatte

- › Styrke kompetanseutvikling
- › Kurse/utdanne frivillige
- › Rekruttere flere til dugnad

Vi skal oppleves som en samlet organisasjon for både medlemmer, tillitsvalgte, frivillige og ansatte.

Styrke DNT-fellesskapet

- › Videreutvikle gode måter å kommunisere, samhandle og utveksle erfaringer
- › Definere, prioritere og innføre/styrke de tre viktigste fellesfunksjonene innen 2023.
- › Vurdere betydningen av nye kommune- og regiongrenser for DNT

⁴ Antall dugnadstimer i 2017 var 821.303. Gjennomsnittlig økning siste 6 år: 10 prosent.

⁵ Se tiltak under delmålet «aktivitetstilbudet skal oppfattes som inkluderende» i avsnittet om aktiviteter.

⁶ Måles gjennom årlig medlemsundersøkelse.

3.2.2

 Økonomi >

Bakgrunn: For å realisere målene for kjernevirksomheten, er det avgjørende med en sunn og god økonomi. Dette er spesielt viktig for å sikre nødvendig vedlikehold, oppgradering og videreutvikling av vår felles kulturarv; DNTs hytter, ruter og friluftsanlegg. Ettersom DNT utvikler dette i alle deler av Norge; i fjellet, skogområder, ved kysten, i byer og tettsteder, blir behovet enda tydeligere. Hver

forening har ansvar for å finansiere egne anlegg. Samtidig er det en felles utfordring å sikre at DNT opprettholder og utvikler et helhetlig hytte- og rutenett. DNTs hyttefond er et viktig virkemiddel for å få til dette, men vil alene ikke være nok til å sikre en langsiktig, stabil finansiering. Videre må digitale satsninger ses som langsiktige investeringer som skal bidra til en enda bedre tilrettelegging for friluftsliv.

De frivillige er ryggraden i DNTs historie og fremtid. Derfor skal vi utvikle og ta godt vare på dem. FOTO: Marius Dalseg Sætre

MÅLTALL:

- › Sikre en forståelse hos myndigheter om den samfunnsmessige betydningen av våre anlegg og aktiviteter ved å øke offentlig støtte til DNT med 30 prosent i 2023.

MÅL

Bygge god økonomi for å bedre medlemstilbudet og sikre drift og oppgradering av hytteanlegg.

DELMÅL

Sikre en god og bærekraftig økonomi

Redusere risikoen med ustabile inntektskilder

TILTAK

- › Lage en fireårig plan for økonomistyring i DNT sentralt, med særlig vekt på kostnader til digital utvikling
- › Prioritere arbeid for å få økt støtte fra spillemidler
- › Styrke samarbeid mellom foreningene og andre aktører for å øke inntjening

- › Vurdere å definere hytter og ruter som nasjonale og regionale anlegg
- › Vurdere å justere formålskapitalmodellen
- › Øke støtte fra eksterne, stabile midler
- › Analysere medlemskategorier og prissetting

Hyttene er det DNT har brukt aller mest penger på gjennom tidene. I årene fremover blir det avgjørende å løse utfordringene med forvaltning og oppgradering. FOTO: DNT Oslo og Omegn

3.2.3

T Kommunikasjon

Bakgrunn: For å oppfylle vårt oppdrag, er det viktig at DNT er synlig utad. Skal vi få flere i aktivitet og ta vare på norsk natur, er vi avhengige av å samarbeide med andre, ikke minst politiske myndigheter. Vi er også avhengige av å være en sterk organisasjon med mange medlemmer i ryggen. Vårt politiske engasjement skal dreie seg om saker der vi har bred støtte blant våre medlemmer.

DNT skal ta vare på og synliggjøre mangfold, både blant medlemmer, medlemsforeninger, frivillige, ansatte og friluftaktiviteter. Her fra prosjektet Klart det går, turer for personer med funksjonsnedsettelse. FOTO: Vibeke Clausen.

MÅLTALL

- › Minst 7,5 prosent av befolkningen skal være medlem innen 2023, altså 422.000 mennesker.⁷
- › Årlig medlemsvekst på gjennomsnittlig 6 prosent mot 2018-nivå, minst 106.000 flere medlemmer i 2023.
- › Ta vare på eksisterende medlemmer slik at minst 90 prosent fornyer medlemskapet i 2020.⁸

MÅL

Vi skal inspirere flere til å delta i friluftslivet.

DELMÅL

Øke medlemsopplutningen blant alle aldersgrupper

Prioritere lojalitetsbyggende aktiviteter

Kommunisere gleden ved friluftsliv og synliggjøre vårt tilbud til flere

Vi skal løfte fram den samfunnsmessige betydningen av vårt arbeid og styrke vår gjennomslagskraft på områder som er tett knyttet til formålsparagrafen.

Være en synlig samfunnsaktør som fremmer betydningen av friluftsliv og naturvern i den offentlige debatten og overfor politiske myndigheter

TILTAK

- › Prioritere tiltak som gir best effekt for rekruttering av nye medlemmer
- › Systematisk analysere hvilke tiltak som gir best effekt

- › Systematisk oppfølging og tilpasning av kommunikasjon til det enkelte medlem
- › Produsere engasjerende og lojalitetsbyggende innhold i våre kanaler

- › Gi turinspirasjon, informasjon og kunnskap gjennom et godt samspill mellom egne kanaler, nyhetsmedier og sosiale medier
- › Sikre UT.no som ledende nasjonal turportal innen 2020
- › Styrke tursentrenes rolle som kontaktpunkt mot medlemmene
- › I større grad speile flere grupper av befolkningen gjennom valg av talspersoner og bilder
- › Videreutvikle Fjell og viddes unike posisjon

- › Synliggjøre effekten av DNTs arbeid på livskvalitet, folkehelse og miljø
- › Synliggjøre miljøvettsatsingen til DNT ung
- › Jobbe for at politiske myndigheter prioriterer friluftsliv og tar vare på norsk natur
- › Styrke samarbeid med natur-/ friluftslivsorganisasjoner og andre som er viktige for å nå våre mål
- › Prioritere kommunikasjon om temaer som styrker oss som samfunnsaktør og er tydelig forankret i formålsparagrafen

⁷ En årlig medlemsvekst på 6 % i veivalgsperioden gir en økning på over 106.000 medlemmer. Totalt utgjør dette 422.000 medlemmer i 2023, som er 7,5 prosent av framskrevet befolkning i 2023.

⁸ Gjennomsnittlig fornyingsprosent de siste 6 årene: 87,6.

3.2.4

T Digitalisering >

Bakgrunn: Digitale verktøy er viktige for alle de andre virkemidlene våre, men i denne perioden er det behov for å løfte digitalisering ut som et eget, prioritert område. Brukerne skal i større grad kunne bruke digitale verktøy for å bli medlem, finne inspirasjon og informasjon om turmuligheter og aktivitetstilbud, samt bestille og betale for våre tilbud. Alt vi har av informasjon skal være digitalt tilgjengelig. Medlemmene skal få skreddersydd informasjon og oppfølging, ut fra ønsker og behov, samtidig som vi beholder fellesskapsfølelsen.

Innen 2023 skal vi internt ha en funksjonell digital plattform for hele DNT med lett tilgang på relevant informasjon, inkludert beste praksis-eksempler. Digitale møter og kommunikasjon gir mer samhandling på enklere og billigere måter. Vi har effektive digitale verktøy for å rekruttere, organisere og kommunisere med de frivillige.

Gjennom god kommunikasjon og digitale verktøy skal vi inspirere enda flere til å oppleve at friluftslivet gir et rikt liv med enkle midler.
FOTO: Elin Hansson

MÅLTALL

> UT.no skal være landets ledende portal for planlegging, gjennomføring og inspirasjon til det enkle friluftslivet innen 2020.

MÅL	DELMÅL	TILTAK
Digital utvikling skal bidra til at vi når våre mål innen både kjernevirksomhet og virkemidler.	Etablere gode digitale plattformer	<ul style="list-style-type: none"> > Prioritere utvikling av UT.no > Styrke organisasjonens digitale kompetanse > Inkludere digital utvikling og drift i oppstart av nye prosjekter
Lage digitale fellesløsninger som gjør at vi er til stede der brukerne er og som gjør det enkelt å bli medlem, frivillig og bruke vårt tilbud.	Lage effektive digitale tjenester som gir økt selvbetjening og erstatter manuelle prosesser	<ul style="list-style-type: none"> > Utvikle et fleksibelt og moderne medlems- og kundesystem > Sikre et godt og brukervennlig bookingsystem for hytter > Utvikle digitale verktøy for å rekruttere, organisere og kommunisere med frivillige > Tilrettelegge for flere digitale møter og kommunikasjon
Prioritere utvikling av digital kompetanse.	Styrke vår bestiller- og utviklerkompetanse for digitale prosjekter	<ul style="list-style-type: none"> > Lage en digital handlingsplan > Samarbeide med spesialkompetanse på IT-områdene vi har mest behov for

DNT har utviklet seg fra å være en organisasjon med mest aktivitet i høyfjellet, til å være en aktør i byen, tettsteder, ved skogen og, som her, langs kysten.
FOTO: Juel Victor Løkstad Grande

4. BAKGRUNN FOR VEIVALG

Veivalgene som er skissert, skal svare på både eksterne og interne utviklingstrekk som gir utfordringer og muligheter. På de neste sidene følger en kort beskrivelse av disse og hvilke føringer de har gitt for veivalgene.

4.1 AKTIVITETER

Vi skal nå bredt ut til alle målgrupper gjennom våre aktiviteter. Årlig har vi over 1,2 millioner mennesker med oss ut.

Forbrukertrender

Større interesse for friluftsliv har vært en trend i flere år, synliggjort blant annet gjennom DNTs medlemsvekst. Vi ser det også ved at markedet for salg av sports- og friluftsutstyr har vokst. Det ser ut til at det uorganiserte friluftslivet vokser mer enn det organiserte. Mange vil oppleve noe nytt og spennende og er opptatt av ikoniske turmål. Aldri har det vært enklere å dele drømmer og turopplevelser gjennom sosiale medier. Likevel er motreaksjonen mot det digitale, stressende livet en viktig motor for den økende friluftslivinteressen. Folk ønsker å være i balanse med seg selv og omgivelsene og er opptatt av at barna skal oppleve noe annet enn lysende mobilskjermer. Vår medlems- og befolkningsundersøkelse viser tydelig at alle grupper, uavhengig av medlemskap i DNT, ønsker å lære barna friluftsliv, noe DNT har alle forutsetninger for å bidra enda mer til enn vi allerede gjør.

Folkehelse

Vår største folkehelseutfordring er økende sosiale forskjeller mellom inaktive og aktive. Det samme mønsteret gjenspeiles i organisasjonsdeltakelse. Kombinasjonen fysisk aktivitet og naturopplevelse har dokumentert effekt på helse og livskvalitet. Den viktigste jobben DNT har i folkehelsearbeidet, er derfor å legge til rette for at terskelen for friluftsliv er så lav som mulig og at de sosiale forskjellene i friluftslivet ikke øker.

Hovedmålet i friluftslivs- og folkehelsepolitikken er at en stor del av befolkningen driver jevnlig med friluftsliv og fysisk aktivitet. Fortsatt bør rundt 70 prosent av befolkningen gjøre mer for å nå anbefalingene om nok fysisk aktivitet. Mennesker er mer aktive med grøntområder i nærheten der de bor, men under 60 prosent av boliger, skoler og barnehager har turterreng innen en avstand på 500 meter. Med økt innvandring og urbanisering er det behov for å satse på friluftsliv i nærmiljøet. Vi vil få flere ensomme eldre med nedsatt helse. Eldre bør tilbys turfelleskap, ny læring og mening ved å delta i frivillig arbeid.

Alle skal ha mulighet til naturopplevelser og helsebringende friluftsliv, selv med ulike forutsetninger. 78 prosent av befolkningen oppgir at de har vært på kortere fotturer i skog og på fjellet, mens personer med nedsatt funksjonsevne driver mindre med friluftsliv.

For barn og unge spiller familien en mindre rolle enn tidligere i rekrutteringen til friluftsliv. Stadig flere norske barn vokser

Store deler av befolkningen ønsker å lære barna sine friluftsliv. Det har DNT alle forutsetninger for å bidra til. FOTO: Inger Lise Uhlen

opp i familier med vedvarende lav inntekt. Mange unge opplever at de ikke kan delta i fritidsaktiviteter fordi de har dårlig råd. De frivillige friluftslivsorganisasjonene, skole og barnehage blir viktigere for å inkludere barn og unge i friluftsliv.

Medlems- og befolkningsundersøkelsen understøtter at DNT bør fortsette å spille en rolle for grupper som trenger tilrettelegging. Blant ikke-medlemmer blir dette prioritert høyere enn hos medlemmer. Det sier noe om DNTs posisjon som samfunnsaktør: Folk forventer at DNT tar ansvar.

Kompetanse og profesjonalisering

Det er økende krav til profesjonalisering innen tur- og kursaktivitet. Krav til kvalitetssikring, dokumentasjon og sertifisering kommer fra turdeltakere, organisasjoner, forsikringsselskap og myndigheter. DNT skal ha et tilbud til alle – også dem med utstyr og kompetanse. Fjellsport har vært en fundamental, men ikke alltid like synlig del av DNT. Det er en viktig aktivitet i DNT, både for å sikre fornyelse og drive utvikling og overføring av kompetanse, og for at friluftslivsinteresserte skal ha noe å strekke seg etter. Mange aktører har i dag stor kommersiell aktivitet innen friluftsliv, med blant annet fjellklatring og toppturer. DNT skal være et alternativ for dem som vil klare ting selv

og som vil være i aktivitet sammen med andre. Vi legger vekt på at alle utøvere av friluftsliv tar ansvar for å legge opp en tur etter evne og forhold.

4.2 HYTTET OG RUTER

Kravene til profesjonalisering skjerpes også til hytter og ruter. Våre anlegg skal følge offentlige krav om brann, mat, utslipp, HMS og arbeidsmiljø, noe som kan være kostbart og arbeidskrevende. Mange av hyttene er gamle og har bruk for total rehabilitering og utbygging, samtidig som de må tilfredsstille stadig strengere krav. For de største anleggene må mange av oppgavene gjennomføres av profesjonelle, her er det ikke tilstrekkelig med dugnadsinnsats. Dette er en utfordring for foreningens økonomi.

En del av hyttene og rutene blir mer brukt – og mer slitt. Den voksende hytteparken skaper et dilemma: hvordan vedlikeholde hyttene og rutenettet, samtidig som vi håndterer nye investeringsbehov?

Det er delte meninger blant våre medlemmer om mer vekst er ønskelig. Enkelte betjente anlegg opplever i dag et belegg på langt over 100 prosent i korte deler av sesongen. Selv om dette på kort sikt kan være lønnsomt, risikerer vi på lang sikt at det reduserer gjestenes opplevelse av DNTs tilbud – og videre vekst.

4.3 NATUR, KULTURARV OG MILJØ

Verden står overfor to store utfordringer som må løses samtidig; naturmangfold og klima. Vi mener at naturvern og friluftsliv er gode bidrag i klimaarbeidet.

Naturmangfold

Norge byr på unike natur- og friluftsområder, uberørt av støy og større menneskelige inngrep. Andelen villmark i Norge har imidlertid gått ned fra over 50 prosent rundt 1900 til under 12 prosent i dag. Energiutbygging, veier, boliger og fritidsboliger er blant det som bidrar mest til nedbygging. I tillegg øker motorisert ferdsel i utmarka. Dette truer naturmangfoldet – og får konsekvenser for friluftslivet.

Utvikling av naturbaserte opplevelser

Reiselivet i Norge vokser med ti prosent i året, og Norge tar mål av seg om å ha befestet posisjonen som et av verdens foretrukne reisemål for bærekraftige natur- og kulturbaserte opplevelser i 2030. Økt digitalisering og rask spredning av ikoniske bilder har bidratt til kraftig vekst i tilstrømming til steder som Preikestolen, Trolltunga og Besseggen. Dette gir slitasje på natur- og kulturverdier, økt forsøpling og større klimautslipp. Det skaper også debatt om allemannsrettens posisjon.

Dette stiller DNT overfor nye utfordringer. Vår medlems- og befolkningsundersøkelse viser at alle målgrupper mener det er viktig at DNT arbeider for et mer naturvennlig reise- og friluftsliv. Skal DNT fortsette å vokse, forventes det også at vi er en aktiv pådriver for å løse utfordringene veksten skaper. Vi bidrar i dag med å tilrettelegge for nasjonale turiststier og påvirke politisk for å få et mer bærekraftig reiseliv, basert på god naturforvaltning og besøksstrategier. Et utslippsfritt reiseliv betyr ikke at vi skal slutte å reise, men lengden og farten på reisene må ned, og vi må bruke miljøvennlig transport. Der spiller det enkle friluftslivet en viktig rolle: med kroppen som drivkraft på naturens premisser.

Bærekraftig vekst

Naturopplevelser og friluftsliv gir miljøengasjement. Det vi er glade i, tar vi vare på. Skal vi fortsette å nyte naturen slik vi ønsker, må vi gjøre det på en måte som ivaretar den. Men medlemsvekst og økt aktivitet kan også bidra til å belaste naturen. Både medlemmer og ikke-medlemmer forventer at DNT tar ansvar for et miljøvennlig friluftsliv. Dette arbeidet får vi mest gjennomslag for med en stor medlemsmasse.

4.4. ORGANISASJON

Vår vekst skaper noen utfordringer. Tilstrømmingen gir økt press på medlemsforeninger, frivillige og ansatte og gjør det vanskeligere å prioritere. Det blir viktig å utvikle menneskene i organisasjonen.

Frivilligheten

Foreningens bærebjelke, frivilligheten, er i utvikling. To av tre nordmenn bruker fortsatt mye tid på frivillig arbeid, men stadig flere ønsker en fleksibel frivillighet. Folk melder seg i større grad til å bidra med konkrete oppgaver. Flere medlemmer betyr ikke automatisk flere frivillige – og stadig færre er medlem av den organisasjonen de utfører frivillig arbeid for.

I DNT jobbes det over 820.000 dugnadstimer årlig. Vår medlems- og befolkningsundersøkelse viser at vi likevel har et stort dugnadspotensial. 62 prosent av DNTs medlemmer oppgir at de er ganske eller svært interessert i å bidra som frivillige, mens en femtedel av medlemmene oppgir at den viktigste grunnen til at de ikke har gjort det ennå, er at de ikke har blitt spurt.

Undersøkelsen viser også at den viktigste motivasjonen for å bidra som frivillig, er at oppgavene er meningsfulle og viktige. Mange legger vekt på følelsen av å kunne bidra, i tillegg til sosialt fellesskap. Dette er verdier vi må kommunisere tydelig i rekruttering av frivillige.

Inkludering og mangfold

Inaktive oppgir friluftsliv som den enkleste aktiviteten å bli med på, og alle sosiale lag deltar i friluftsliv. Allemannsretten gir folk rett til å ferdes fritt i utmark uten å betale. Mange friluftaktiviteter krever også lite utstyr. Friluftslivet er derfor en nøkkel til inkludering. DNT jobber aktivt for å inkludere nye grupper i friluftslivet. DNT har et utstrakt samarbeid med regionale og lokale offentlige aktører, frivillige organisasjoner og andre for å nå ut til flere deler av befolkningen. Blant annet jobber DNT med flere prosjekter rettet mot flerkulturelle, samt tilbud for bevegelseshemmede, synshemmede og utviklingshemmede. DNT som organisasjon speiler likevel ikke befolkningssammensetningen godt nok, verken gjennom medlemmer, frivillige, tillitsvalgte, ansatte eller deltakere.

Samhandling og samarbeid

DNT har blitt stadig mer sammensveisert som organisasjon. Medlemsforeningene samarbeider tettere, og brukerne får et stadig mer helhetlig tilbud. Potensialet for bedre samhandling i foreningen er likevel fortsatt stort. Blant annet har vi mye å hente på å dokumentere arbeidsmetoder, forenkle og standardisere, samt dele kunnskap internt.

Bedre samhandling utvikler viljen til å jobbe for et felles mål og styrker internkulturen. Samtidig er det viktig at hver forening dyrker sin unike posisjon for å være mest mulig relevant i sine områder.

Foreningsmangfold

Vi har et stort mangfold av foreninger, med ulik størrelse, økonomiske forutsetninger og grunnlag for frivillighet. Mangfoldet av aktiviteter er også større enn tidligere. DNT er ikke lenger bare fotturer og tindebestigninger, men også sykling, padling, buldring og randonnee.

DNTs foreninger har likevel mange felles oppgaver og utfordringer: Medlemmene og befolkningen for øvrig forventer at vi skal prioritere de tradisjonelle utendørsaktivitetene. De DNT-tilbudene som folk flest kjenner til og bruker, er merkede løyper, turstier og hytter – både ubetjente, selvbetjente og betjente.

Nye kommuner og regioner

Det er vedtatt store endringer i kommune- og regionstrukturen, og dette er prosesser som vil fortsette de neste årene. Endringene vil kunne påvirke organiseringen av DNT, som allerede har en kompleks struktur som ikke følger den offentlige forvaltningsstrukturen. Endringene vil kunne åpne opp for diskusjoner om hvordan medlemsforeningene organiserer ansvarsområder og

DNT er en organisasjon i medvind. Skal vi nå nye høyder også i fremtiden må vi fortsette å investere i egen organisasjon og ta godt vare på medlemmer og samarbeidspartnere. FOTO: Eivind Haugstad Kleiven

medlemsfordeling. På kort sikt kan det by på utfordringer, på lang sikt kan endringene gi økt samhandling og samarbeid. DNTs overordnede mål er at foreningen skal komme styrket ut av endringene som skjer i kommune- og fylkesstrukturen.

4.5 KOMMUNIKASJON

DNT har de senere årene opplevd stor vekst på alle områder, både når det gjelder medlemmer, aktiviteter, overnattinger og dugnadstimer. I 2017 hadde vi en vekst på seks prosent flere nye medlemmer. 14 prosent av spurte ikke-medlemmer svarer i en undersøkelse at de ser det som svært eller ganske sannsynlig at de vil bli medlemmer av DNT, noe som også gir oss stort potensial for ytterligere medlemsvekst. Dette er selvfølgelig svært positivt. Det styrker gjennomslagskraften og gjør oss til en sterk friluftslivsaktør.

Men fortsatt god medlemsvekst er ingen selvfølge. Vi må være opptatt av hvordan vi beholder dem som har meldt seg inn. Her har DNT et stort potensial. I 2017 mistet vi rundt 13 prosent av medlemmene. Samtidig oppgir 37 prosent av tidligere medlemmer at det er svært sannsynlig at de vil bli medlemmer igjen.

4.6 ØKONOMI

For å lykkes med våre hovedområder, må organisasjonen ha en god økonomi. Vi har drevet vår virksomhet etter samme mal over lengre tid. I dagens samfunn blir mange forretningsmodeller utfordret, nye løsninger etablert og konkurransen hardere. Dette påvirker også frivillige organisasjoner. Vår økonomi er avhengig av medlemskontingent, strategiske partnere, offentlig prosjektfinansiering og omfanget av frivillig arbeid. Medlemsforeningene har store kostnader og inntekter fra sin hyttedrift. Medlemsinntektene er selve grunnfinansieringen vår, og inntektsnivået påvirkes av sammensetningen av medlemsmassen og prisen på medlemskap.

Eksisterende modell for utdeling av formålskapital er best egnet i perioder med stabile inntekter og utgifter. Når investeringene blir store, har modellen svakheter. Vi må derfor vurdere om modellen oppfyller sitt formål som risikobuffer i fremtiden.

Hytteparken, som består av rundt 550 hytter, binder opp en stor del av kapitalen i medlemsforeningene og er det DNT har brukt mest penger på gjennom tidene. I årene fremover blir det avgjørende å løse utfordringene med forvaltning og oppgradering. Tiden er moden for å tenke nytt om hvilke investeringer som er viktige for DNT-forbundets felles framtid. For eksempel kan nye digitale løsninger gjøre vår virksomhet mer effektiv, noe som kan kreve store investeringer.

4.7 DIGITALISERING

Forventningen fra omverdenen til digitale løsninger er høy, også for vårt analoge tilbud. Den digitale utviklingen gir DNT muligheter innen frivillighet, medlemskommunikasjon, effektivisering av arbeidsmetoder og brukertjenester.

Det vil bli stadig nye muligheter for å håndtere og tilpasse kommunikasjonen med brukere, gjester og medlemmer på en bedre måte. Foreningen er nå i startgropen på flere digitaliseringsprosjekter, og det er viktig at vi prioriterer disse. Å velge de riktige digitale prosjektene er vanskelig og krever riktig kompetanse og god forankring i medlemsforeningene. Vi må samarbeide med eksterne spisskompetanse på de ulike områdene.

Digitalisering gir nye muligheter og digitale løsninger må ses som viktige verktøy for å nå målene innen kommunikasjon, naturforvaltning, hytter og ruter, aktiviteter og organisasjon. For å forstå hvordan IT på best mulig måte kan understøtte viktige strategiske mål, må digitale tjenester allerede i startfasen ses som en integrert del av alle nye prosjekter.

DNT skal delta aktivt i utviklingen av nye former for friluftsliv og tilpasse tilbudet til nye generasjoner, i tråd med våre verdier. FOTO: Eivind Haugstad Kleiven

Organisasjonen må bidra til at enda flere frivillige kan gjøre det de liker best: skape naturopplevelser for livet. FOTO: Marius Dalseg Sætre

DNT skal være en inkluderende organisasjon for alle, blant annet gjennom vårt tilbud om friluftsliv tilrettelagt for utviklingshemmede (FTU). FOTO: Kari Nygard Tvilde.

5. GJENNOMFØRING OG OPPFØLGING

Målene og tiltakene beskrevet i strategien er overordnet. På mange områder er det behov for mer konkret oppfølging gjennom strategiske, årlige handlingsplaner. Tiltakene i disse planene skal til enhver tid speile de strategiske målene. Det skal være lett å koble konkrete delmål, tiltak, ansvarsfordeling og tidsfrister i de strategiske handlingsplanene opp mot hovedmålene i strategien.

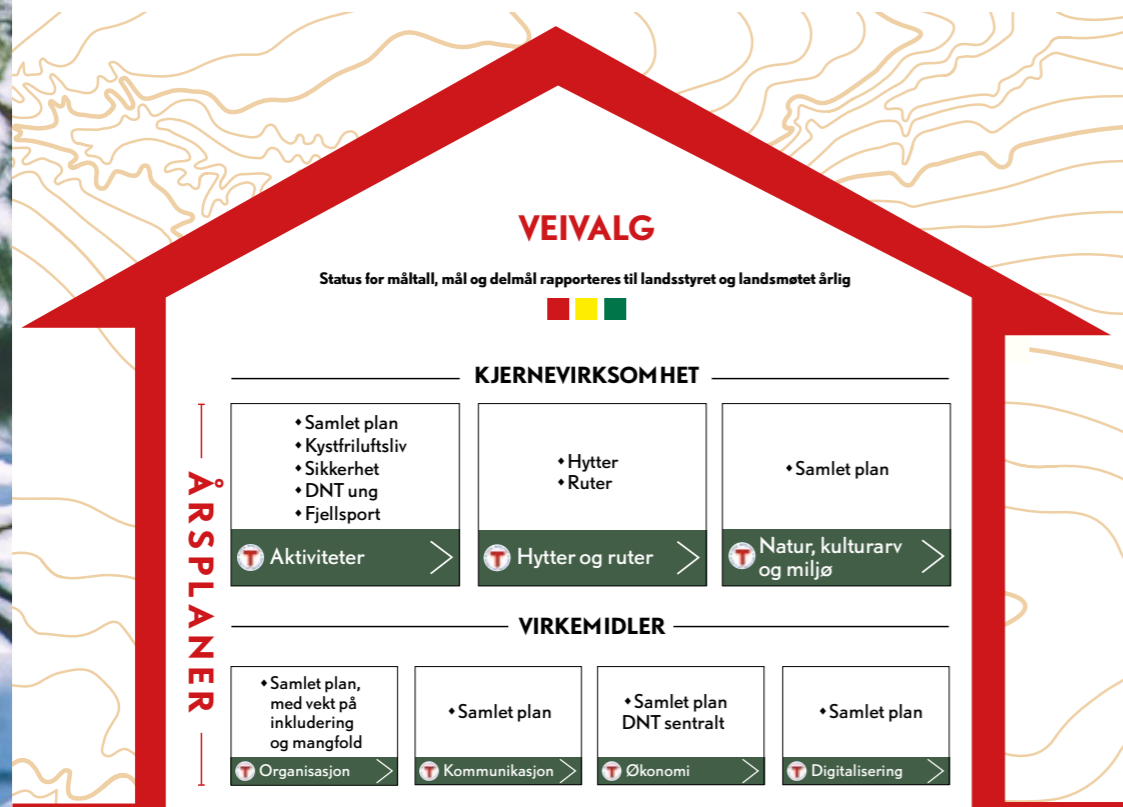
DNT har flere dokumenter med ulik forankring i organisasjonen: strategi for natur- og miljøvern, veikart for bærekraftig reiseliv, strategisk plattform for fjellsport, strategisk handlingsplan for betjente anlegg og DNT ung 2015–2018. Disse dokumentene er reflektert i strategien, som skal være ett samlende dokument.

I denne strategiperioden skal DNT sentralt, i samarbeid med eksisterende utvalg der medlemsforeningene er representert, lage planer for å nå de strategiske målene innen våre tre kjer-

neområder: hytter/ruter, aktiviteter og naturforvaltning/kulturarv/miljø, samt våre fire virkemidler: organisasjon, kommunikasjon, økonomi og digitalisering. I tillegg er utforming av handlingsplaner satt opp som konkrete tiltak i strategien for utvalgte, prioriterte områder. Dette arbeidet skal starte opp høsten 2018. Gjennom disse planene vil vi nå de strategiske målene. Styret og landsmøtet vil få en årlig status på utvalgte måltall, mål og delmål fra strategien.

På denne måten sikrer vi at strategidokumentet beholder sin overordnede, samlende form, samtidig som vi får konkret oppfølging av målene. Målene og tiltakene beskriver summen av det DNT som forbund av 57 medlemsforeninger skal levere på. Ikke alle mål og tiltak er like relevante for alle medlemsforeninger.

Vi anbefaler at foreningene rullerer og kobler på sine egne strategier og planer i takt med den overordnede strategien.

6. GRUNNLAGS- DOKUMENTER

- < Helsedirektoratet, Gunnar Breivik og Kolbjørn Raffoss. (2017). Fysisk aktivitet; omfang, tilrettelegging og sosial ulikhet. Oppdatert og revidert rapport.
- < Ipsos MMI (2017): Nordmenns turvaner: <http://www.norskfriluftsliv.no/7-av-10-gar-pa-tur-hver-uke/>
- < Statistisk Sentralbyrå (2017). Helseregnskap
- < Vista Analyse (2016/36): Samfunnsøkonomiske virkninger av friluftsliv
- < Frivillighet Norge (2017): Frivillighetsbarometeret 2017
- < Opinion (2017): Tidens DNT-undersøkelse. Medlems- og befolkningsundersøkelse 2017
- < Veivalg for Den Norske Turistforening 2013–2018
- < DNTs Natur- og miljøvernstrategi 2017–2019
- < Mot et bærekraftig reiseliv – veikart fra reiselivsnæringen i Norge (2017)
- < Strategisk plattform for Fjellsport som strategisk satsningsområde i DNT (2017)
- < DNT ung 2015–2018
- < Strategisk handlingsplan for betjente anlegg i DNT (utkast 2017)
- < Strategiutvalget 2017: Synopsi av drøftingene i strategiutvalget og landsstyret per 15.05.17
- < DNTs samhandlingsundersøkelse 2017
- < Stortingsmelding nr. 18 (2015–2016): Friluftsliv–natur som kilde til helse og livskvalitet
- < SSB (2017) Idrett og friluftsliv: levekårsundersøkelsen 2017, SSB
- < DNTs medlemsstatistikk 2013-2017

BÆREKRAFTIGE VEIVALG

Bærekraftige veivalg handler om å ta vare på de grunnleggende behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. I DNT bruker vi begrepet for tre områder: natur og miljø, økonomi og menneskene i organisasjonen. Å tilrettelegge for et enkelt friluftsliv er det viktigste vi bidrar med i et lavutslippssamfunn. Denne strategien sier at vi skal vokse i antall medlemmer og aktiviteter, samtidig som vi skal ta vare på naturen og menneskene i og utenfor organisasjonen. Dette kan ses som motsetninger, men vi ser en sammenheng: Jo flere medlemmer, jo større gjennomslagskraft får vi for våre tiltak for bærekraftig utvikling. Her har vi oppsummert strategiens viktigste mål og tiltak for bærekraftig drift internt og omstilling til et lavutslippssamfunn.

SLIK BIDRAR DNT TIL ET RIKT LIV MED ENKLE MIDLER

NATUR OG KLIMA

- > Øke oppslutningen om å bevare viktige natur- og friluftsområder
- > Bidra til en bærekraftig utvikling av ikoniske turmål, slik at naturen blir ivaretatt
- > Følge og utvikle tiltakene i «Veikart for en bærekraftig reiselivsnæring»
- > Etablere fornybare energiformer på hyttene
- > Jobbe for å erstatte diesellaggregater på hyttene med miljøvennlig energi
- > Basere turer og arrangementer på mest mulig grønn transport
- > Redusere antall turer som innebærer flyreiser
- > Redusere antall interne flyreiser og oppfordre til digitale møter
- > Synliggjøre miljøvettsatsingen til DNT ung
- > Påvirke partnere og leverandører til å drive bærekraftig
- > Forvalte de av våre hytter og ruter som er kulturminner på en ansvarlig måte

MENNESKENE

- > Aktivitetstilbudet skal være inkluderende for alle alders- og samfunnsgrupper
- > Prioritere aktiviteter for barn, unge og familier for å inkludere flere
- > Innføre inkludering som eget emne i turlederutdanningen
- > Legge til rette for utlån av friluftsutstyr
- > Videreutvikle tilbud og tilpasninger for folk med funksjonsnedsettelse
- > Kommunisere gleden ved friluftsliv og synliggjøre vårt tilbud til flere
- > Prioritere tiltak som gjør at DNT i større grad speiler befolkningssammensetningen (alder, kjønn, etnisitet, funksjonsevne) blant medlemmer, frivillige, tillitsvalgte og ansatte
- > Vi skal ha best kompetanse på sporløs ferdsel og sikkerhet i naturen, både i høyfjellet og nærområdene
- > Bidra til økt kunnskap om sikkerhet, tur etter evne og hensynsfull ferdsel i naturen
- > Kommunisere slik at vi skaper lyst til å ta vare på norsk turkultur

ØKONOMI

- > Sikre en langsiktig og bærekraftig økonomi
- > Utvikle helhetlig plan for hvordan vi forvalter hytter og ruter på en økonomisk bærekraftig måte
- > Ikke opprette nye hytter og ruter hvis det går på bekostning av det vi allerede forvalter og som fungerer bra

Den Norske Turistforening - Youngstorget 1 0181 Oslo Info@dnt.no www.dnt.no